

Religionskunskap

Abrahamitiska religionerna

BEDÖMNINGSANVISNINGAR TILL BEDÖMNINGSSTÖD I ÅRSKURS 4-6

Prov som återanvänds av Skolverket omfattas av sekretess enligt 17 kap. 14§ offentlighets- och sekretesslagen.

Detta prov återanvänds av Skolverket t.o.m 2022-01-30

Abrahamitiska religionerna

Skolverket

1. Allmän information

Bedömningsstödet koppling till kursplanen	sid. 3
Förmågor	sid. 3
Centralt innehåll	sid. 3
Kunskapskrav	sid. 3
Utgångspunkter för bedömning	sid. 4

2. Bedömningsanvisningar

Uppgift 1 Heliga byggnader	sid. 6
Uppgift 2 Heliga byggnader	sid. 8
Uppgift 3 Ritualer och levnadsregler	sid. 10
Uppgift 4 Jerusalem	sid. 12
Uppgift 5 Ritualer och levnadsregler	sid. 14
Uppgift 6 Bönen	sid. 16
Uppgift 7 Religiösa uttryck och centrala tankegångar	sid. 18
Uppgift 8 Matregler	sid. 19
Uppgift 9 Religiösa uttryck och centrala tankegångar	sid. 21
Uppgift 10 Ritualer - högtider och ceremonier	sid. 22

3. Resultatsammanställning och formulär för återkoppling

sid. 24

4. Formulär för sammanställning på gruppnivå

sid. 25

Inledning

Detta häfte ska användas vid bedömning av uppgifterna som ingår i bedömningsstödet *Abrahamitiska religionerna* i religionskunskap i årskurserna 4-6. Häftet består av tre kapitel. Inledningsvis finns allmän information om bedömningsstödet koppling till kursplanen och utgångspunkter för bedömning av uppgifterna (kapitel 1). Sedan följer anvisningar för att bedöma elevernas prestationer på uppgifterna samt exempel på bedömda elevsvar med bedömningskommentarer (kapitel 2). Därefter följer formulär för sammanställning av elevresultat och sammanställning av resultat på klass-/gruppnivå (kapitel 3 och 4).

1. Allmän information

Bedömningsstödet är utformat för att ge stöd för bedömningen av elevens kunskaper i relation till kunskapskraven i religionskunskap i årskurs 6.

Beskrivningen av progressionen i uppgifterna och exemplen på elevprestationer utgår genomgående från kunskapskraven i årskurs 6. Bedömningsstödet kan även användas i årskurserna 4 och 5, om hänsyn tas till elevens kunskapsutveckling vid bedömningsstödet genomförande.

Bedömningsstödet koppling till kursplanen

Förmågor

Bedömningsstödet tar sin utgångspunkt i elevens förmåga att:

- Analysera kristendomen, andra religioner och livsåskådningar samt olika tolkningar och bruk inom dessa.

Centralt innehåll

Bedömningsstödet behandlar följande centrala innehåll:

- Ritualer och religiöst motiverade levnadsregler samt heliga platser och rum i kristendomen och i islam och judendom.
- Centrala tankegångar bakom ritualer, levnadsregler och heliga platser i kristendomen och i islam och judendom.

Kunskapskrav

Bedömningsstödet är utformat för att ge underlag för bedömning av följande del av kunskapskraven i religionskunskap i årskurs 6:

- Eleven har **grundläggande/goda/mycket goda kunskaper** om några heliga platser eller rum, ritualer och levnadsregler som hör till världsreligionerna och visar det genom att föra **enkla/utvecklade/välutvecklade** resonemang om likheter och skillnader mellan några religioner.
- Eleven visar även på enkla samband mellan konkreta religiösa uttryck och centrala tankegångar inom världsreligionerna.

Utgångspunkter för bedömning

Bedömningsstödet tar sin utgångspunkt i den del som är vitmarkerad i översikten. Eleven får möjlighet att i flera uppgifter visa sina kunskaper, föra resonemang och visa på samband. De delar som är gråmarkerade i översikten prövas inte i detta bedömningsstöd.

Förmåga	Uppgifter	Kunskapskrav
Analysera kristendomen, andra religioner och livsåskådningar samt olika tolkningar och bruk inom dessa.	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10 7, 9	Eleven har grundläggande/goda/mycket goda kunskaper om några heliga platser eller rum, ritualer och levnadsregler som hör till världsreligionerna och visar det genom att föra enkla/utvecklade/välutvecklade resonemang om likheter och skillnader mellan några religioner. Eleven visar även på enkla samband mellan konkreta religiösa uttryck och centrala tankegångar inom världsreligionerna. Eleven kan beskriva några grundläggande drag i fornskandinavisk och samisk religion...
Analysera hur religioner påverkar och påverkas av förhållanden och skeenden i samhället.		...och ger även exempel på hur fornskandinavisk religion kan iakttas i dagens samhälle. Eleven kan redogöra för några kristna högtider och traditioner och göra enkla/utvecklade/välutvecklade och nyanserade jämförelser mellan kristendomens betydelse för svenskt kultur- och samhällsliv förr och nu.
Reflektera över livsfrågor och sin egen och andras identitet.		Eleven kan också föra enkla/utvecklade/välutvecklade och nyanserade resonemang om hur livsfrågor skildras i olika sammanhang och vad religioner och andra livsåskådningar kan betyda för olika människor på ett sätt som till viss del för resonemanget framåt/för resonemanget framåt/för resonemanget framåt och fördjupar eller breddar det .
Resonera och argumentera kring moraliska frågeställningar och värderingar utifrån etiska begrepp och modeller.		Eleven kan föra enkla/utvecklade/välutvecklade resonemang om vardagliga moraliska frågor och vad det kan innebära att göra gott. Eleven gör då reflektioner som i huvudsak hör till ämnet/för resonemanget framåt/för resonemanget framåt och fördjupar eller breddar det och använder några etiska begrepp på ett i huvudsak/relativt väl/väl fungerande sätt.
Söka information om religioner och andra livsåskådningar och värdera källornas relevans och trovärdighet.		Eleven kan söka information om religioner och andra livsåskådningar och använder då olika typer av källor på ett i huvudsak/relativt väl/väl fungerande sätt samt för enkla/utvecklade/välutvecklade resonemang om informationens och källornas användbarhet.

2. Bedömningsanvisningar

Bedömningsanvisningarna för respektive uppgift har en gemensam struktur:

- Formulering av uppgiften/Formulering av uppgiften och rätta svar.
- Bedömningen utgår från följande del av kunskapskraven.
- Bedömningsaspekter och progression.
- Exempel på bedömda autentiska elevsvar med tillhörande kommentarer.
- Exempel på relevanta anledningar/Exempel på relevanta förklaringar.

Den första punkten återger uppgiftens formulering och den andra anger vilken del av kunskapskraven som uppgiften bedöms utifrån. Bedömningsaspekterna preciserar vilket innehåll och vilka kvalitéer som ska bedömas i elevernas svar. Uppgiftens progression presenteras på olika nivåer i en bedömningsmatris. För uppgifter med öppet frågeformat finns autentiska elevsvar på olika nivåer. Dessa elevsvar är bedömda och kommenterade utifrån bedömningsmatriisens innehåll.

1. Heliga byggnader

Formulering av uppgiften och rätta svar

Uppgift 1a och 1b bedöms ihop.

1a Para ihop rätt helig byggnad med rätt religion genom att dra streck.

synagoga - judendom

kyrka - kristendom

moské - islam

1b Para ihop rätt påstående med rätt helig byggnad inom de abrahamitiska religionerna genom att skriva byggnadens namn - kyrka, moské eller synagoga - i den tomma rutan efter påståendet.

Påstående	Helig byggnad
1. Inuti byggnaden finns bönemattor på golvet.	moské
2. Krucifixet är en viktig symbol som ofta återfinns i byggnaden.	kyrka
3. I byggnaden finns ett skåp där de heliga Torarullarna förvaras.	synagoga
4. I byggnaden finns det ofta en menorah som är religionens äldsta symbol.	synagoga
5. I byggnaden finns en nisch som pekar ut riktningen mot den heliga staden.	moské
6. När det är dags för bön meddelar man det från en minaret.	moské
7. Byggnaden har ett klocktorn som man ringer i innan högmässan.	kyrka
8. Lördagen är en viktig dag då många besöker den heliga byggnaden.	synagoga
Kommentar: Om eleven anger religionen istället för den heliga byggnaden bedöms detta som ett godkänt svar.	

Bedömningen utgår från följande del av kunskapskraven

Eleven har **grundläggande/goda/mycket goda** kunskaper om några heliga platser eller rum, ritualer och levnadsregler som hör till världsreligionerna och visar det genom att föra **enkla/utvecklade/väluvecklade** resonemang om likheter och skillnader mellan några religioner.

Bedömningsprogression

Enkelt resonemang	Utvecklat resonemang	Väluvecklat resonemang
1a och 1b sammanlagt 7-8 rätt	1a och 1b sammanlagt 9-10 rätt	1a och 1b sammanlagt 11 rätt

2. Heliga byggnader

Formulering av uppgiften

Ge flera exempel som förklarar vilka religiösa anledningar det kan finnas till att människor besöker de heliga byggnaderna.

Bedömningen utgår från följande del av kunskapskraven

Eleven har **grundläggande/goda/mycket goda** kunskaper om några heliga platser eller rum, ritualer och levnadsregler som hör till världsreligionerna och visar det genom att föra **enkla/utvecklade/väluvecklade** resonemang om likheter och skillnader mellan några religioner.

Bedömningsaspekter och progression

I vilken utsträckning eleven

- ger exempel som förklarar varför man besöker en helig byggnad.

Enkelt resonemang	Utvecklat resonemang	Väluvecklat resonemang
Svaret innehåller två exempel som förklarar varför man besöker en helig byggnad.	Svaret innehåller tre exempel som förklarar varför man besöker en helig byggnad.	

Exempel på relevanta anledningar

Exempel på tänkbara anledningar: gemenskap, tröst, bön, undervisning, psalmsång, fira högtider, vörda gud/religionen, delta i ritualer.

Exempel på elevsvar

Elevsvar som motsvarar ett enkelt resonemang

Man besöker en kyrka t ex för att be till Gud. Man besöker en synagoga t ex för att läsa ur torarullarna på gudstjänster. Man besöker en moské t ex för att be till Allah vänd mot Mecka.

Bedömningskommentar:

Svaret innehåller två religiösa anledningar som förklarar varför man kan besöka en helig byggnad, man kan be till Gud eller till Allah och man kan läsa ur Torarullarna.

Elevsvar som motsvarar ett utvecklat resonemang

Ett exempel är att man vill gå på dop, då ett barn blir medlem i religionens förbund. En annan är att man vill gå och be till sin gud eller be om förlåtelse. En tredje anledning är att man vill gå på begravning, då man säger hej då till någon som har dött som man tycker om.

Bedömningskommentar:

Svaret innehåller två religiösa anledningar som förklarar varför man kan besöka en helig byggnad, man kan delta i ett dop, man kan be om t ex förlåtelse och man kan delta i en begravning.

3. Ritualer och levnadsregler

Formulering av uppgiften och rätta svar

Markera med kryss i den ruta som stämmer överens med påståendet.

Endast ett kryss på varje rad.

Påstående	Stämmer med kristendom	Stämmer med islam	Stämmer med judendom	Stämmer med alla religionerna	Stämmer inte med någon av religionerna
1. Man ber till sin Gud.				X	
2. En kippa kan användas när man går in i den heliga byggnaden för att visa respekt mot Gud.			X		
3. Innan ett besök i den heliga byggnaden brukar besökaren vanligen rena sig genom att tvätta händer, fötter och ansikte.		X			
4. Genom konfirmationen bekräftas dopet, man har då fått lära sig mer om sin tro och hur man ska leva.	X				
5. Ett viktigt mål är att besöka den plats där Abraham sägs ha byggt ett tempel. Där ska man gå sju varv runt en helig byggnad.		X			
6. Man badar i den heliga floden Ganges för att rena sig från synd.					X

Bedömningen utgår från följande del av kunskapskraven

Eleven har **grundläggande/goda/mycket goda** kunskaper om några heliga platser eller rum, ritualer och levnadsregler som hör till världsreligionerna och visar det genom att föra **enkla/utvecklade/väluvecklade** resonemang om likheter och skillnader mellan några religioner.

Bedömningsprogression

Enkelt resonemang	Utvecklat resonemang	Väluvecklat resonemang
4-5 rätt	6 rätt	

4. Jerusalem

Formulering av uppgiften

Ge ett exempel för varje religion som förklarar varför Jerusalem är en helig stad för dessa religioner.

Bedömningen utgår från följande del av kunskapskraven

Eleven har **grundläggande/goda/mycket goda** kunskaper om några heliga platser eller rum, ritualer och levnadsregler som hör till världsreligionerna och visar det genom att föra **enkla/utvecklade/välutvecklade** resonemang om likheter och skillnader mellan några religioner.

Bedömningsaspekter och progression

I vilken utsträckning eleven

- ger exempel på varför Jerusalem anses som en helig stad.

Enkelt resonemang	Utvecklat resonemang	Välutvecklat resonemang
Svaret innehåller ett exempel som förklarar varför Jerusalem är en helig stad för en av religionerna.	Svaret innehåller ett exempel för varje religion som förklarar varför Jerusalem är en helig stad för två av religionerna.	Svaret innehåller ett exempel för varje religion som förklarar varför Jerusalem är en helig stad för alla tre religionerna.

Exempel på relevanta förklaringar

Kristendom och judendom

Vid berget Moria skulle Abraham offra sin son Ismael. Där byggdes senare kung Salomos tempel.

Kristendom

Jesus predikade, dömdes till döden och korsfästes i Jerusalem. Här uppstod han också. Den sista måltiden intogs här som sedan blivit ursprunget till nattvarden. Den första kristna församlingen bildades här. Jesus kom inridande på en åsna. Jesus bad själv i templet i Jerusalem eftersom han var jude.

Islam

Klippmoskén är en av islams heligaste byggnader. Muhammed steg upp till himmelen härifrån vid sin död. Muhammeds nattliga resa gick till Jerusalem, där bad han till Gud tillsammans med Abraham och Mose. I Koranen står det att Jerusalem är en viktig stad.

Judendom

Där klippmoskén står idag stod judarnas berömda tempel för 2000 år sedan. År 70 förstördes detta av romerska soldater och staden brändes. I heliga skrifter står det att Jerusalem är en viktig stad. Vid den västra muren (ibland kallad Klagomuren) ber judar varje dag. De tio budorden förvarades i förbundsarken som under en tid förvarades i en tälthelgedom som senare ersattes av kung Salomos tempel.

Exempel på elevsvar

Elevsvar som motsvarar ett enkelt resonemang

Jerusalem är en helig stad för judar för att den västra muren ligger där.
Jerusalem är heligt för kristna för att Jesus föddes där.

Bedömningskommentar:

Svaret innehåller ett exempel från judendomen, västra muren ligger där. Exemplet från kristendomen bedöms inte som korrekt.

Elevsvar som motsvarar ett utvecklat resonemang

Kristendom: För att Jesus dog och uppstod uttan för Jerusalem.
Judendom: Juderna fick landet av gud och dom hade sitt tempel där och det finns vestra muren kvar och kan kalas också för klagomuren.

Bedömningskommentar:

Svaret innehåller två exempel från två olika religioner, kristendom för att Jesus dog och uppstod och judendom för att judarna fick landet av gud och de hade sitt tempel där och idag finns västra muren kvar och den kallas klagomuren.

Elevsvar som motsvarar ett välutvecklat resonemang

I Jerusalem sägs det att Jesus (viktig person inom kristendomen) besökte och det är också i Jerusalem där Via Dolorosa finns (Den lidande vägen) där Jesus släpade sitt kors till hans korsfästning. Så Jerusalem är viktigt för kristendomen för att Jesus dog nära där och för att han besökte en massa platser där. För muslimer finns klippdomen som är en känd moské så Jerusalem är viktig för dom också. Det har varit väldigt mycket bråk om Jerusalem för att den staden är viktig för väldigt stora religioner och det är fortfarande bråk idag. Inom judendomen finns också en mur i Jerusalem.

Bedömningskommentar:

Svaret innehåller minst ett exempel från vardera religion, kristendomen - Jesus bar sitt kors på Via Dolorosa och han dog där, islam – klippdomen finns där och judendomen – där finns en mur. (Svaret om judendomen är väldigt kortfattat.)

5. Ritualer och levnadsregler

Formulering av uppgiften och rätta svar

Markera med kryss i den ruta som stämmer överens med påståendet.

Endast ett kryss på varje rad.

Påstående	Stämmer med kristendom	Stämmer med islam	Stämmer med judendom	Stämmer med alla religionerna	Stämmer inte med någon av religionerna
1. När man ber om förlåtelse gör man det till en Gud.				X	
2. Om du gör goda gärningar i detta liv kan du återfödas i en bättre kast i nästa liv.					X
3. Söndagen, som är den stora gudstjänstdagen, firas bland annat för att Gud skapade världen på sex dagar och vilade den sjunde.	X				
4. Under våren firas en högtid, där man bland annat äter ojäst bröd, för att folket befriades från slaveriet i Egypten.			X		
5. När man ber vänder man sig mot födelsestaden för religionens störste profet.		X			

Bedömningen utgår från följande del av kunskapskraven

Eleven har **grundläggande/goda/mycket goda** kunskaper om några heliga platser eller rum, ritualer och levnadsregler som hör till världsreligionerna och visar det genom att föra **enkla/utvecklade/väluvecklade** resonemang om likheter och skillnader mellan några religioner.

Bedömningsprogression

Enkelt resonemang	Utvecklat resonemang	Väluvecklat resonemang
3-4 rätt	5 rätt	

6. Bönen

Formulering av uppgiften

Resonera om likheter och skillnader mellan den muslimska bönen och den kristna bönen, genom att ge flera exempel.

Bedömningen utgår från följande del av kunskapskraven

Eleven har **grundläggande/goda/mycket goda** kunskaper om några heliga platser eller rum, ritualer och levnadsregler som hör till världsreligionerna och visar det genom att föra **enkla/utvecklade/välutvecklade** resonemang om likheter och skillnader mellan några religioner.

Bedömningsaspekter och progression

I vilken utsträckning eleven

- ger exempel på vad som är gemensamt och utmärkande för den muslimska och den kristna bönen.

Enkelt resonemang	Utvecklat resonemang	Välutvecklat resonemang
Svaret innehåller totalt tre exempel fördelat på gemensamt och utmärkande för en av religionerna	Svaret innehåller totalt fem exempel fördelat på gemensamt och utmärkande för en av religionerna	Svaret innehåller totalt sju exempel fördelat på gemensamt och utmärkande för båda religionerna.
eller	eller	
båda religionerna.	båda religionerna.	

Exempel på elevsvar

Elevsvar som motsvarar ett enkelt resonemang

Gemensamt för den kristna och den muslimska bönen: Båda religioner kan man be i de heliga byggnader. Båda religionerna kan man be med andra.

Utmärkande för den kristna bönen: Man bildar en stor näve av båda händerna och håller den framför pannan när man ber.

Utmärkande för den muslimska bönen: Man sitter på knä och böjer sig fram när man ber. Man har inget målat i moskéer.

Bedömningskommentar:

Svaret innehåller totalt fyra exempel på vad som är gemensamt och utmärkande för den kristna och den muslimska bönen. Gemensamt – man kan be i en helig byggnad och tillsammans med andra, utmärkande – muslimer sitter på knä och böjer sig fram och kristna bildar en stor näve med händerna.

Elevsvar som motsvarar ett utvecklat resonemang

Gemensamt för den kristna och den muslimska bönen: Man ber till den ende guden.

Utmärkande för den kristna bönen: I kyrkan sitter man på bänkar och ber. Man kan be när man vill.

Utmärkande för den muslimska bönen: Man måste sita på en bönematta. man måste be 5 gånger om dagen.

Bedömningskommentar:

Svaret innehåller totalt fem exempel på vad som är gemensamt och utmärkande för den kristna och den muslimska bönen. Gemensamt – man ber till den ende guden, utmärkande – kristna sitter på bänkar och ber och man kan be när man vill, muslimer sitter på en bönematta och ber fem gånger om dagen.

Elevsvar som motsvarar ett välutvecklat resonemang

Gemensamt för den kristna och den muslimska bönen: Man ber ofta och i speciella hus (heliga byggnader) Man ber för att tacka men också för att be om hjälp. De båda religionerna ber till en och inte flera gudar.

Utmärkande för den kristna bönen: De kristna ber till en Gud och inte flera. De kristna ber ofta med knäppta händer. De bär ofta korshalsband (de vill att Jesus ska vara med dem).

Utmärkande för den muslimska bönen: De ber på speciella mattor som är viktiga för muslimerna. Det gör de ofta och det är viktigt för dem. De ber till en Gud och inte flera.

Bedömningskommentar:

Svaret innehåller totalt sju exempel på vad som är gemensamt och utmärkande för den kristna och den muslimska bönen. Gemensamt - man ber ofta, man ber i heliga byggnader, man ber för att tacka, man ber för att be om hjälp, man ber till en gud, och utmärkande – muslimer ber på speciella mattor, de kristna ber med knäppta händer.

7. Religiösa uttryck och centrala tankegångar

Formulering av uppgiften och rätta svar

Skriv rätt begrepp i frågan till respektive svar. Välj bland begreppen i rutan.

Fråga	Svar
1. Vad är <u>vallfärden</u> ?	En resa som den troende bör göra någon gång under livet till en helig plats.
2. Vad är <u>halal</u> ?	Något som är bra och tillåtet, till exempel att ta hjälp av de fem pelarna i sin tro eller att äta mat som är slaktad på ett visst sätt.
3. Vad är <u>bergspredikan</u> ?	När Jesus förklarade hur han tyckte att man skulle tolka lagen som människorna fått av Gud.
4. Vad är <u>förlåtelse</u> ?	Om den troende ångrar en synd kan hen be Gud om detta.
5. Vad är <u>kosher</u> ?	De matregler som är viktiga i religionen, till exempel att man inte ska blanda kött- och mjölkprodukter.
6. Vad är <u>tio Guds bud</u> ?	En samling levnadsregler som Mose tog emot vid berget Sinai, som bland annat säger att människan inte ska stjäla eller ljuga.

Bedömningen utgår från följande del av kunskapskraven

Eleven visar även på enkla samband mellan konkreta religiösa uttryck och centrala tankegångar inom världsreligionerna.

Bedömningsprogression

Enkla samband

4-6 rätt

8. Matregler

Formulering av uppgiften

Inom islam och judendom finns det regler för hur man ska leva sitt liv.

Resonera om vilka likheter och skillnader som finns vad gäller matregler i dessa religioner.

Bedömningen utgår från följande del av kunskapskraven

Eleven har **grundläggande/goda/mycket goda** kunskaper om några heliga platser eller rum, ritualer och levnadsregler som hör till världsreligionerna och visar det genom att föra **enkla/utvecklade/välutvecklade** resonemang om likheter och skillnader mellan några religioner.

Bedömningsaspekter och progression

I vilken utsträckning eleven

- ger exempel på vad som är gemensamt och utmärkande för judiska och muslimska matregler.

Enkelt resonemang	Utvecklat resonemang	Välutvecklat resonemang
Svaret innehåller totalt två exempel fördelat på gemensamt och utmärkande för en av religionerna.	Svaret innehåller totalt tre exempel fördelat på gemensamt och utmärkande för en av eller båda religionerna.	Svaret innehåller totalt fyra exempel fördelat på gemensamt och utmärkande för båda av religionerna.

Exempel på elevsvar

Elevsvar som motsvarar ett enkelt resonemang

Gemensamt för islam och judendom: Man får inte äta griskött.

Utmärkande för judendom: Man får inte blanda mjölk och kött.

Bedömningskommentar:

Svaret innehåller totalt två exempel på vad som är gemensamt och utmärkande för muslimska och judiska matregler. Gemensamt – man får inte äta griskött och utmärkande – judar får inte blanda mjölk och kött.

Elevsvar som motsvarar ett utvecklat resonemang

Gemensamt för islam och judendom: Likhetererna är att köttet måste hanteras och slaktas på rätt sätt för att kunna få ätas inom båda religionerna.

Utmärkande för islam: Köttet måste slaktas på ett speciellt sätt som kallas Halal.

Utmärkande för judendom: Inom Judendom så äter man enligt Kosher som säger att man inte får blanda kött och mjölkprodukter på samma tallrik.

Bedömningskommentar:

Svaret innehåller totalt tre exempel på vad som är gemensamt och utmärkande för muslimska och judiska matregler. Gemensamt – köttet måste hanteras och slaktas på speciella sätt inom båda religionerna, utmärkande – inom islam kallas slakten halal och inom judendom får man inte blanda mjölk- och köttprodukter.

Elevsvar som motsvarar ett välutvecklat resonemang

Gemensamt för islam och judendom: Inom islam och judendom får man inte äta griskött.

Utmärkande för islam: Islam vill halalslakta sitt kött.

Utmärkande för judendom: Inom judendomen får man inte blanda kött och mjölkprodukter. Man ska inte äta skaldjur.

Bedömningskommentar:

Svaret innehåller totalt fyra exempel på vad som är gemensamt och utmärkande för muslimska och judiska matregler. Gemensamt – man äter inte griskött, utmärkande – inom islam kallas slakten halal, inom judendom får man inte blanda mjölk- och köttprodukter och man får inte äta skaldjur.

9. Religiösa uttryck och centrala tankegångar

Formulering av uppgiften och rätta svar

Skriv rätt begrepp i frågan till respektive svar. Välj bland begreppen i rutan.

Fråga	Svar
1. Vad är <u>messias</u> ?	En kung som man tror ska komma till människorna. Då ska det bli fred och man kan leva ett gott liv.
2. Vad är <u>treenigheten</u> ?	Det betyder att Gud visar sig på olika sätt; som en far, en son och en ande.
3. Vad är <u>koranen</u> ?	En skrift med budskap från Gud som Mohammed tog emot av ängeln Gabriel.
4. Vad är <u>den gyllene reglen</u> ?	En tanke som finns i många religioner. Den handlar om att du bör vara mot andra människor som du vill att de ska vara mot dig.
5. Vad är <u>förbundet</u> ?	Det judiska folket lovar att följa Guds regler och ta hand om varandra och jorden samtidigt som Gud lovar att beskydda dem.

Bedömningen utgår från följande del av kunskapskraven

Eleven visar även på enkla samband mellan konkreta religiösa uttryck och centrala tankegångar inom världsreligionerna.

Bedömningsprogression

Enkla samband

3-5 rätt

10. Ritualer - högtider och ceremonier

Formulering av uppgiften och rätta svar

Para ihop begreppen med tillhörande förklaringar. Siffrorna 1-10 skriver du i de tomma rutorna.

Kallas även Jom Kippur och är den viktigaste religiösa festen inom judendomen. Den handlar om att förlåta varandra.

2

Kallas även Eid al Fitr och firas direkt efter fastemånaden. Bön och att träffa släkt och vänner är viktigt.

6

Firas efter att flickor och pojkar fått undervisning i Tora i synagogan.

9

Betyder att den troende bekräftar sitt dop och lär sig mer om religionen och tron.

4

Firas till minne av att Abraham var redo att offra sin egen son för att lyda Gud. Firas i slutet av vällfärds månaden.

1

Firas till minne av Jesu födelse. Då besöker många kyrkan för att bli lyssna till evangelietexten.

8

Betyder att den troende får ta del av bröd och vin, det som Jesus och hans lärjungar åt vid den sista måltiden.

3

Firas till minnet av uttåget ur Egypten och handlar om folkets befrielse ur en fångenskap.

10

Är en vilodag eftersom Gud också hade en vilodag när han skapade jorden. Många umgås med familjen eller besöker synagogan.

5

Firas till minne av tempelinvigningen. Ljusen i menoran, den sjuarmade ljusstaken, tänds.

7

Bedömningen utgår från följande del av kunskapskraven

Eleven har **grundläggande/goda/mycket goda** kunskaper om några heliga platser eller rum, ritualer och levnadsregler som hör till världsreligionerna och visar det genom att föra **enkla/utvecklade/väluvecklade** resonemang om likheter och skillnader mellan några religioner.

Bedömningsprogression

Enkelt resonemang	Utvecklat resonemang	Väluvecklat resonemang
5-6 rätt	7-8 rätt	9-10 rätt

3. Resultatsammanställning och formulär för återkoppling

Elevens namn: _____ Datum: _____ Årskurs: _____

Förmåga	Uppgifter	Kunskapskrav
Analysera kristendomen, andra religioner och livsåskådningar samt olika tolkningar och bruk inom dessa.	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10	Eleven har grundläggande/goda/mycket goda kunskaper om några heliga platser eller rum, ritualer och levnadsregler som hör till världsreligionerna och visar det genom att föra enkla/utvecklade/välutvecklade resonemang om likheter och skillnader mellan några religioner.
	7, 9	Eleven visar även på enkla samband mellan konkreta religiösa uttryck och centrala tankegångar inom världsreligionerna.

Uppgift	Enkla resonemang	Utvecklade resonemang	Välutvecklade resonemang
	Enkla samband		
1a 1b Heliga byggnader			
2 Heliga byggnader			
3 Ritualer och levnadsregler			
4 Jerusalem			
5 Ritualer och levnadsregler			
6 Bönen			
7 Religiösa uttryck och centrala tankegångar			
8 Levnadsregler			
9 Religiösa uttryck och centrala tankegångar			
10 Högtider och ceremonier			

Följande frågor kan användas för att tolka resultaten på elevnivå:

Hur väl stämmer resultatet överens med övriga prestationer under året?

Skiljer sig resultatet åt när det gäller olika typer av uppgiftsformat?

Vilka utvecklingsmöjligheter finns det?

4. Formulär för sammanställning på gruppnivå

Klass/grupp: _____ Datum: _____ Årskurs: _____

Markera det antal elever som uppnått de olika nivåerna.

Uppgift	Visar ej enkla resonemang eller enkla samband	Enkla resonemang Enkla samband	Utvecklade resonemang	Välutvecklade resonemang
1a 1b Heliga byggnader				
2 Heliga byggnader				
3 Ritualer och levnadsregler				
4 Jerusalem				
5 Ritualer och levnadsregler				
6 Bönen				
7 Religiösa uttryck och centrala tankegångar				
8 Levnadsregler				
9 Religiösa uttryck och centrala tankegångar				
10 Högtider och ceremonier				

Följande frågor kan användas för att tolka resultaten på gruppnivå:

Vilka uppgifter fungerar bra i gruppen?

Vilka uppgifter fungerar mindre bra i gruppen?

Vad kan det bero på?

Hur kan gruppens resultat påverka min undervisning?